

Nr 68.

Av herr Trygger m. fl., om ökat anslag till bestridande av engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m.

I statsverkspropositionen framhålles beträffande anslag för anskaffning av flygmateriel, att enligt den plan för flygvapnets uppsättning, som framlades för 1925 års riksdag, engångskostnader för materielanskaffning, byggnader m. m. beräknades till sammanlagt 18 000 000 kronor.

Efter framställning från Kungl. Maj:t medgav riksdagen, att av nämnda belopp 4 000 000 kronor finge tagas i anspråk redan budgetåret 1925/1926 för utförande av för flygvapnets nyorganisation erforderliga byggnader m. m.

Av återstående 14 000 000 kronor beräknades 9 000 000 kronor — därav 8 470 000 kronor för materielanskaffning och 530 000 kronor för byggnader m. m. — komma att utgå under budgetåren 1926/1927—1930/1931 och 5 000 000 kronor, avsedda för materielanskaffning, under budgetåren 1931/1932—1935/1936.

I Kungl. Maj:ts proposition angives vidare, att under anslagsrubriken »engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m.» för budgetåren 1926/1927—1930/1931 anvisats sammanlagt 10 065 000 kronor samt att sålunda den sammanlagda medelsanvisningen för ifrågavarande ändamål under nyssberörda femårsperiod (med 1 595 000 kronor) överstigit den summa, som härför beräknats vid utarbetandet av plan för flygvapnets uppsättning, varvid dock flygmaterielbesvärdet av olika anledningar icke tillnärmelsevis uppnått den planenliga omfattningen.

Vi sakna anledning att i detta sammanhang ingå på frågan om orsakerna till detta betänkliga förhållande.

Det torde emellertid stå tämligen klart, att, hurudant än resultatet blir av den nu pågående försvarsutredningen, en minskning av flygvapnets organisation under den 1925 beräknade icke torde kunna ifrågasättas. Det måste under sådana förhållanden betraktas såsom synnerligen dålig ekonomi att genom i hög grad otillräckliga materielanslag spoliera den anspråkslösa flygorganisation, som vårt land f. n. förfogar över. Resultatet av försvarsutredningen kan icke förväntas förr än om flera år. Vidtagas icke åtgärder för materielanskaffning i erforderlig grad, komma förhållandena vid flygvapnet att under denna tid bliva ohållbara. Redan nu är flygmaterieltillgången så ringa, att flygutbildningen i hög grad försvaras, varjämte samövningar med armén och marinen icke kunna äga rum i erforderlig omfattning.

Ju mindre flygmateriel, som står till förfogande, dess hårdare och hastigare kommer den att förslitas. Otillräckliga anslag tvinga till användandet av föråldrade och förslitna flygplantyper, till men för utbildning och fara för personalens säkerhet.

År 1929 verkställd utredning har visat, att kostnaderna för flygvapnets förseende med i 1925 års försvarsordning avsedd materiel, då uppgingo till omkring 28 000 000 kronor, av vilken summa en del anvisats under närmast föregående budgetår. Denna summa har även legat till grund för anslagsberäkningarna i 1929 och 1930 års Statsverkspropositioner, varvid detta belopp föreslagits uppdelas på ett antal år.

Flygstyrelsen har i stort sett grundat årets beräkningar på den i 1930 års Statsverksproposition föreslagna uppdelningen av den ovan angivna summan, men har dessutom under framhållande av det synnerligen otillfredsställande tillstånd, vari skol- och övningsflygplanmaterielen befinner sig, hemställt om anvisande av medel för sagda materiels delvisa förnyelse.

En avsevärd del av övningsmaterielen är nämligen så försliten, att dess fortsatta användande icke kan tillrådas med hänsyn till flygpersonalens säkerhet. En följd härav är, att flygplanbeståndet betydligt understiger det för utbildningen erforderliga samt att den dyrbara mobiliseringsmaterielen måste användas för fredsövningar, vilka i händelse av tillgång på övningsflygplan skulle kunnat ske med sådana flygplan, varigenom såväl drift- som underhålls- och reparationsomkostnaderna vid haverier skulle bli avsevärt lägre.

Flygstyrelsen har hemställt om anvisande å nästkommande budgetårs riksstat av 5 415 000 kronor för bestridande av engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m.

Den äskade anslagssumman har i Kungl. Maj:s proposition reducerats till 2 200 000 kronor, vilken reduktion synes oss i högsta grad ägnad att äventyra flygvapnets fortbestånd, i all synnerhet som denna reduktion i första hand kommer att gå ut över den materielanskaffning, som erfordras för att kunna utbilda flygpersonal i tillräcklig omfattning.

Med hänsyn till önskvärdheten av att begränsa statsutgifterna synes nyssnämnda materielanskaffning kunna fördelas på 2 år, vadan för detta ändamål under budgetåret 1931—1932 bör avses 900 000 kronor.

På grund av vad ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte till bestridande av engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m. för budgetåret 1931—1932 anvisa 3 100 000 kronor.

Stockholm den 21 januari 1931.

K. von Geijer.
Ludvig Widell.

J. B. Johanson.
G. Sederholm.

Ernst Trygger.
K. J. Gustafsson.
Joh. Nilsson
i Kristianstad.